

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 86 0 К 059685 24 Квлз
Бања Лука, 25.12.2025. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Обрена Бужанина, као предсједника вијећа, Даниеле Миловановић, др Вељка Икановића, Светлане Марић и Сњежане Кудрић, као чланова вијећа, уз учешће записничара Ање Давидовић, у кривичном предмету против осуђеног Д. П., због два кривична дјела обљуба са дјететом млађим од петнаест година из члана 172. став 7. у вези са ставом 1. и 3. Кривичног законика Републике Српске у стицају, одлучујући о захтјеву за заштиту законитости његовог браниоца, адвоката Жељка Вишића из Бањалуке, поднесеном против правноснажних пресуда Основног суда у Модричи број 86 0 К 059685 22 К од 08.09.2023. године и Окружног суда у Добоју број 86 0 К 059685 23 Кж од 23.01.2024. године, у сједници вијећа одржаној дана 25.12.2025. године, донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев за заштиту законитости се одбија, као неоснован.

Образложење

Пресудом Основног суда у Модричи број 86 0 К 059685 22 К од 08.09.2023. године, оглашен је кривим оптужени Д. П. због два кривична дјела обљуба с дјететом млађим од петнаест година из члана 172. став 7. у вези са ставом 1. и 3. Кривичног законика Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број: 64/17, 15/21, 89/21, и 73/23, у даљем тексту: КЗ РС) у стицају, за која су му утврђене казне затвора у трајању од по 1 (једне) године и изречена јединствена казна затвора у трајању од 1 (једне) године и 6 (шест) мјесеци. Истом пресудом, на основу члана 99. став 1. Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 53/12, 91/17, 66/18 и 15/21, у даљем тексту: ЗКП РС) обавезан је платити трошкове поступка у износу од 1.657,57 КМ. У складу са одредбом члана 108. ЗКП РС, оштећени су са имовинскоправним захтјевом упућени на парнични поступак.

Пресудом Окружног суда у Добоју број 86 0 К 059685 23 Кж од 23.01.2024. године, одбијена је жалба браниоца оптуженог као неоснована, а жалба Окружног јавног тужиоца у Добоју уважена и пресуда Основног суда у Модричи број 86 0 К 059685 22 К од 08.09.2023. године преиначена у погледу одлуке о кривичној санкцији тако што је оптуженом за оба кривична дјела обљуба са дјететом млађим од петнаест година из члана

172. став 7. у вези са ставом 1. и 3. Кривичног законика Републике Српске, за која је том пресудом оглашен кривим, на основу истог законског прописа и уз примјену одредаба члана 46. став 2, 52. став 1. и 56. став 1. и 2. тачка 3) Кривичног законика Републике Српске, утврђена казна затвора у трајању од по 2 (двје) године и изречена јединствена казна затвора у трајању од 3 (три) године и 6 (шест) мјесеци, док је у преосталом дијелу првостепена пресуда остала неизмјењена.

Против цитираних пресуда захтјев за заштиту законитости (у даљем тексту: Захтјев) благовремено је поднио бранилац осуђеног, адвокат Жељко Вишић из Бањалуке, због повреде Кривичног законика из члана 312. став 1. тачка в) ЗКП РС и због повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС, с приједлогом да Врховни суд Републике Српске уважи захтјев за заштиту законитости и укине побијане пресуде.

Примјерак Захтјева са списима предмета је достављен на одговор републичком јавном тужиоцу у смислу члана 353. став 1. ЗКП РС.

Републички јавни тужилац Махмут Шврака у одговору на Захтјев је предложио да се Захтјев одбије као неоснован.

Приликом одлучивања о Захтјеву, овај суд се, примјеном одредби члана 354. ЗКП РС, ограничио на испитивање само оних повреда закона на које се позива подносилац Захтјева, те је одлучено као у изреци ове пресуде из сљедећих разлога:

Захтјев за заштиту законитости се, у смислу одредбе члана 350. став 1. ЗКП РС, може поднијети против правоснажне пресуде само у случајевима повреде Кривичног закона, те повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС (која се манифестује у повреди права на одбрану), а уз ограничења прописана у ставу 2. и ставу 3. овог члана. Ограничењима из става 2. цитиране законске одредбе искључена је могућност улагања овог правног лијека ако није изјављена жалба на првостепену пресуду, као редовни правни лијек, те ако наведене повреде материјалног и процесног закона нису биле изнесене у жалби (осим ако се ради о повреди учињеној у жалбеном поступку). Ограничењима из става 3. исте законске одредбе искључена је могућност улагања овог правног лијека против пресуде Врховног суда донесене у трећем степену.

Поведа Кривичног законика је у уводу Захтјева прецизирана као повреда члана 312. став 1. тачка в) ЗКП РС. Образлажући ову повреду Захтјев указује да се према правоснажним пресудама оптуженом ставља на терет да је починио кривично дјело у временском периоду од 2010. до 2011. године, а како није прецизирано тачно вријеме престанка извршења кривичног дјела тада се узима да се ради о крају 2011. године односно датуму 31.12.2011. године. С обзиром да је, како наводи, за предметно кривично дјело према Кривичном законик Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број: 64/17) према члану 95. став 4. прописано да се кривично гоњење не може предузети када протекне десет година од извршења кривичног дјела за које се по закону може изрећи казна затвора преко пет година, то је према становишту Захтјева застара за предметно кривично дјело наступила 31.12.2021. године. Поред наведене повреде, у образложењу Захтјева се истиче и да у чињеничном опису изреке, као ни у образложењу првостепене пресуде нису садржана обиљежја кривичног дјела из члана 172. став 7. у вези са ставом 1. и 3. КЗ РС, нити је то анализирано и отклоњено од стране Окружног суда па је због тога побијана пресуда захваћена повредама из члана 350. став 1. тачка а)

у вези са чланом 312. ЗКП РС, те у погледу тога у даљем тексту Захтјева објашњава да чињенични опис у изреци пресуде не садржи опис умишљајног поступања оптуженог, односно не садржи хтијење забрањене посљедице што је обиљежје кривичног дјела за које је оптужени оглашен кривим.

Приговор повреде Кривичног законика из члана 312. став 1. тачка в) ЗКП РС овај суд оцјењује као неоснован. Неспорно је да је за кривично дјело обљуба са дјететом млађим од петнаест година из члана 172. став 7. у вези са ставом 1. и 3. КЗ РС прописана казна затвора у трајању од једне до осам година, као и да је чланом 95. став 1. тачка 4) прописано да се кривично гоњење не може предузети када протекне десет година од дана извршења кривичног дјела за које се по закону може изрећи казна затвора преко пет година (релативна застарјелост), међутим подносилац Захтјева погрешно тумачи моменат од којег рок застарјелости кривичног гоњења почиње тећи за предметно кривично дјело, слиједом чега изводи погрешан закључак да је наступила застарјелост кривичног гоњења за кривично дјело учињено према оштећеној млдб. из тачке 1. изреке првостепене пресуде.

Приликом одређивања момента од којег почиње тећи рок застарјелости за конкретно кривично дјело било је нужно примијенити одредбу члана 96. став 3. КЗ РС којом је прописано да застарјелост за кривична дјела против полног интегритета, брака и породице, која су учињена на штету дјетета, почиње тећи од дана пунољетства жртве. Наиме, с обзиром да кривично дјело обљуба са дјететом млађим од петнаест година из члана 172. став 7. у вези са ставом 1. и 3. КЗ РС неспорно јесте кривично дјело против полног интегритета учињено на штету дјетета, да је оштећена млдб рођена (...) године, а постала пунољетна дана (...) године, то се као моменат од којег почиње тећи рок застарјелости за кривично дјело учињено према оштећеној млдб., у складу са горе наведеном одредбом члана 96. став 3, има узети дан (...) године. Слиједом тога би релативна застарјелост за предметно кривично дјело према оштећеној млдб. наступила након десет година (сходно члану 95. став 1. тачка 4.) од дана (...) године.

Што се тиче приговора Захтјева да у чињеничном опису изреке, као ни у образложењу првостепене пресуде нису садржана обиљежја кривичног дјела из члана 172. став 7. у вези са ставом 1. и 3. КЗ РС, односно да чињенични опис у изреци пресуде не садржи опис умишљајног поступања оптуженог, јер не садржи хтијење забрањене посљедице, исти је неоснован. По оцјени овог суда, садржински изрека пресуде у обе тачке је све радње осуђеног описала тако да из датог описа произилазе сви елементи бића кривичног дјела за које је он оглашен кривим. Ово се односи на опис друге полне радње усмјерене на задовољавање полног нагона али и одређивање животне доби које одређује несразмјеру у зрелости и узрасту и тиме представља квалификаторни елеменат овог дјела. Неопходно је истаћи да је наведени приговор (чињенични опис дјела не садржи потпуни опис директног умишљаја јер не садржи хтијење забрањене посљедице) бранилац осуђеног истицао и у жалби, у оквиру жалбеног основа повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС, који приговор је у оквиру наведеног жалбеног основа и испитан од стране другостепеног суда (образложење на страници 3. пасус 3. другостепене пресуде), па се подносилац Захтјева упућује и на те разлоге. У складу са наведеним чињенични опис изреке у обе тачке садржи све елементе бића кривичног дјела за које је оптужени оглашен кривим, због чега је приговор Захтјева о повреди Кривичног законика заснован на овој тврдњи без основа.

У уводу Захтјева битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС (повреда права на одбрану) је означена као основ побијања правоснажне пресуде, међутим у жалби на првостепену пресуду ова повреда није истицана, а у образложењу Захтјева изостали су аргументи у том смислу кроз прецизирање повреда процесног закона које би манифестовале повреду права на одбрану у смислу нарушене процесне једнакости странака у поступку на штету оптуженог од стране другостепеног суда. Умјесто тога образложење Захтјева се своди на то да првостепена пресуда не садржи ваљано образложење о одлучним чињеницама које граде кривичну одговорност оптуженог, да је иста захваћена бројним повредама кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС јер је изрека неразумљива и нејасна, противрјечна разлозима, да је анализа и оцјена доказа извршена супротно одредби члана 295. став 2. ЗКП РС, као и да је по мишљењу Захтјева суд приликом доношења првостепене пресуде поступао тако да оптужени није био изведен пред независан и непристрасан суд. Слиједом тога је према одредбама члана 350. став 2. тачка б) ЗКП РС, искључена могућност позивања овим ванредним правним лијеком на повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС када се она везује за поступак доношења првостепене пресуде, те се сходно томе овај суд неће упуштати у оцјену основаности исте.

Ради наведеног је одлучено као у изреци ове пресуде тако што је, у смислу одредбе члана 355. ЗКП РС, Захтјев браниоца осуђеног одбијен као неоснован.

Записничар

Ања Давидовић

Предсједник вијећа

Обрен Бужанин